

УДК 37.091.33=161.2

DOI <https://doi.org/10.32782/academ-ped.psych-2023-4.13>

Ольга МАТВІЯС

старший викладач кафедри української та іноземних мов,

Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського

matviyasolga@ukr.net

ORCID: 0000-0002-5541-1857

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Анотація. На сучасному етапі розвитку освіти, навчання англійської мови може ефективно поєднувати традиційні методи з використанням передових технологій. Використання мультимедійних засобів та технологій навчання стає важливою частиною нових освітніх стратегій. **Мета статті** – покращити якість навчання та викладання англійської мови у ВНЗ, щоб підготувати студентів до успішної комунікації в міжнародному середовищі та викликати підвищений інтерес до вивчення англійської мови. **Методологія** дослідження ґрунтується на детальному вивченні та аналізі наявних науково-практичних та інтернет-ресурсів, які стосуються методів викладання англійської мови, а саме: комунікативного (призначений для створення мовного середовища, де студенти можуть навчатися мови природним шляхом, наділені мотивацією та можливістю ефективно спілкуватися іноземною мовою) та конструктивістського (базується на ідеї конструктивізму в психології та освіті) методів. Традиційні (граматико-перекладний, аудіолінгвістичний та ін.) та альтернативні (проектів, ігор, використання мультимедійних технологій, інтерактивного навчання, контекстного навчання та ін.) методи досліджено та проаналізовано на основі зіставлення. **Наукова новизна** нашого дослідження полягає в пошуку ефективних альтернативних методик викладання англійської мови як іноземної в немовних вищих навчальних закладах та запровадження їх у навчальний процес. **Висновки.** Вивчення іноземних мов з інтеграцією сучасних інтернет-технологій в освітній процес відкриває перед студентами можливість вдосконалення мовних навичок і розвитку компетенцій. Із запровадженням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій у навчальний процес відкриваються нові можливості для покращення процесу викладання та навчання. Застосування інноваційних методів дає змогу більш індивідуалізовано підходити до потреб та рівня знань кожного студента. Залучення до співпраці з міжнародними організаціями та партнерами може збагатити навчальний процес та надати студентам можливість спілкуватися з носіями мови та вивчати англійську мову в реальних ситуаціях.

Ключові слова: ВНЗ, англійська мова, інформаційні технології, методи викладання, мотивація, альтернативні підходи.

Olha MATVIYAS

Assistant Professor at the Department of Ukrainian and Foreign Languages,

Lviv State University of Physical Culture named after Ivan Boberskij

matviyasolga@ukr.net

ORCID: 0000-0002-5541-1857

MODERN APPROACHES TO TEACHING METHODS OF ENGLISH AT UNIVERSITIES

Abstract. At the current stage of educational development, teaching English can effectively combine traditional methods with the use of advanced technologies. The use of multimedia tools and learning technologies is becoming an important part of new educational strategies. **The purpose** of our research is to improve the quality of learning and teaching English at universities in order to prepare students for successful communication in an international environment and to arouse increased interest in learning English. **The research methodology** is based on a detailed study and analysis of available library and Internet resources, which relate to the methods of teaching English, namely: communicative (intended to create a language environment where students can learn the language naturally, are motivated and able to effectively communicate in a foreign language environment) and constructive (based on the idea of constructive approach in psychology and education) methods. Traditional methods (grammar-translation, audio-linguistic, etc.) and alternative methods (project method, game method, use of multimedia technologies, interactive learning method, contextual learning method, etc.) were investigated and analyzed on the basis of comparison. **The scientific novelty** of our research consists in finding effective alternative methods of teaching English as a foreign language in non-language universities and introducing them into the educational process. **Conclusions.** Studying foreign languages with the integration of modern Internet technologies in the educational process opens up opportunities for students to improve

language skills and develop competencies. With the introduction of modern information and communication technologies into the educational process, new opportunities for improving the teaching and learning process are opening up. The use of innovative methods allows for a more individualized approach to the needs and level of knowledge of each student. Involvement in cooperation with international organizations and partners can enrich the educational process and give students the opportunity to communicate with native speakers and learn English in real situations.

Key words: *university, English language, information technologies, teaching methods, motivation, alternative approaches.*

Постановка проблеми. Методика викладання англійської мови у вищих навчальних закладах (ВНЗ) є завжди актуальною, і це зумовлено такими причинами. Англійська мова є мовою міжнародного спілкування, її використовують у багатьох сферах життя, включно з наукою, бізнесом, міжнародною політикою, технологіями тощо. Спеціалісти з різних галузей потребують уміння ефективно спілкуватися англійською мовою. Також варто зазначити, що світ стає все глобальнішим, і багато компаній та організацій мають міжнародний характер. Вони потребують співробітників, які можуть працювати в міжнародних командах і спілкуватися з клієнтами та партнерами з різних країн. Учені з усього світу співпрацюють у наукових дослідженнях, і англійська мова часто є мовою публікацій і комунікації для науковців. Вона також важлива для доступу до міжнародних конференцій та ресурсів.

Студенти, які володіють додатковими мовами, мають конкурентну перевагу на ринку праці. Роботодавці шукають спеціалістів, які можуть спілкуватися з клієнтами та колегами з інших країн.

Об'єктом нашого дослідження є процес викладання англійської мови у вищих навчальних закладах (ВНЗ). Це вміщує всі аспекти цього процесу, як-от навчальні програми, методи та стратегії викладання, оцінювання студентів, роль викладачів та студентів у навчальному процесі, технологічна підтримка тощо.

Предметом дослідження є конкретні аспекти та проблеми, пов'язані з методикою викладання англійської мови у ВНЗ. Це може містити такі питання, як оптимальні методи та стратегії викладання, вплив нових технологій на навчальний процес, розвиток комунікативних навичок студентів, оцінювання якості навчання, адаптація програм до потреб різних типів ВНЗ тощо.

Мета статті – покращити якість навчання та викладання англійської мови у ВНЗ, щоб підготувати студентів до успішної комунікації в

міжнародному середовищі та викликати підвищений інтерес до вивчення англійської мови.

Виклад основного матеріалу. Основними завданнями для викладача навчальних дисциплін «Англійська мова» та «Англійська мова за професійним спрямуванням» є [7, с. 15–16]:

1. Забезпечення належного рівня підготовки студентів у галузі іноземної мови відповідно до вимог державного освітнього стандарту.

2. Формування в студентів навичок ефективного комунікування англійською мовою в професійному та академічному контексті.

3. Розвиток лінгвістичних, мовленнєвих і граматичних здібностей студентів для впевненого володіння англійською мовою.

4. Виховання й підтримка мотивації студентів до вивчення англійської мови та розуміння її важливості для їх подальшої кар'єри та особистого розвитку.

5. Використання наукових та інноваційних методик викладання для підвищення якості навчання та залучення студентів до активної участі в навчальному процесі.

6. Організація наукової та методичної роботи, включно з розробкою інструкцій, підготовкою навчальних матеріалів та оцінюванням студентських досягнень.

7. Сприяння розвитку культури мовлення та мовної компетенції студентів через практичні вправи, діалоги та вивчення специфіки англійської мови для конкретних професійних галузей.

Під час викладання іноземної мови в технічних вищих навчальних закладах (ВНЗ) можуть виникати різні проблеми, які варто враховувати та розв'язувати. Ось деякі з найпоширеніших проблем:

1. Низький рівень мотивації. Студенти технічних спеціальностей часто вивчають іноземну мову через потребу, а не за бажанням. Це може призвести до низької мотивації і втрати інтересу до предмета.

2. Нецільове вивчення. Студенти можуть бути зосереджені на складанні іспиту, а не

на розвитку мовних навичок, які їм дійсно потрібні.

3. Велика кількість матеріалу. Технічна англійська може містити велику кількість термінів та складних структур, що може бути складним для засвоєння.

Проблема низької мотивації студентів щодо вивчення іноземної мови в технічних вищих навчальних закладах дійсно може бути спричинена технічним складом їх мислення і недостатнім рівнем базових знань іноземних мов. Крім того, низька мотивація може виникати через недооцінку студентами важливості іноземної мови для майбутньої професійної діяльності.

Влучно зауважила дослідниця Т. Гончаренко, якщо для дисципліни «Іноземна мова» в мовному ЗВО мотивація є природною, то зазвичай у немовних закладах вищої освіти за відсутності реального мовного оточення вкрай необхідна штучна мотивація. Мета викладача полягає не тільки й не стільки в ознайомленні студентів із предметом на першому занятті, скільки в зацікавленні їх, створенні умов для активізації пізнавальної діяльності [2, с. 48–50].

Для підвищення мотивації студентів та залучення їх до активного вивчення іноземної мови важливо використовувати такі підходи й інструменти:

1. Інформація і свідчення успіху. Забезпечення студентів інформацією про можливості, які відкриваються для фахівців з володінням іноземною мовою. Зустрічі з випускниками, які вже досягли успіху завдяки володінню іноземною мовою, може надихнути студентів.

2. Створення престижного оточення. Формування атмосфери, у якій знання іноземної мови вважаються престижним та корисним. Заклик до того, щоб студенти бачили мову як інструмент досягнення успіху у своїй професійній кар'єрі.

3. Активізація самостійної роботи. Залучення студентів до активної самостійної роботи, наприклад, участі у фахових конференціях або проєктах, де необхідно використовувати іноземну мову.

4. Цікавий та практичний підхід. Застосування інтерактивних методів, у яких студенти можуть відразу використовувати свої мовні навички в практичних ситуаціях.

5. Штучна мотивація. Важливість створення і штучної мотивації студентів, оскільки університети часто не забезпечують реального мов-

ного оточення. Заохочення студентів, надання їм можливостей для практики мови, а також висвітлення користі володіння іноземною мовою для їхньої майбутньої кар'єри можуть бути важливими чинниками стимулювання мотивації.

Загалом викладачі повинні прагнути створювати стимулювальне навчальне середовище, яке сприяє підвищенню зацікавленості студентів у вивченні іноземної мови та демонстрації користі цього навчання для їхнього професійного й особистого розвитку.

Мотивація щодо вивчення іноземної мови може бути різноманітною й базуватися на різних стимулах та цілях. Виокремлюють такі види мотивації стосовно іноземної мови:

1. Інструментальна – пов'язана з використанням іноземної мови як інструмента для досягнення конкретних цілей. Наприклад, студенти можуть прагнути вивчити англійську мову для отримання кращих можливостей на ринку праці, подорожей або міжнародних сертифікатів.

2. Експресивна – пов'язана з бажанням виразити себе через іноземну мову. Студенти можуть хотіти вивчати мову, щоб писати поезії, розмовляти з іноземними друзями або виражати свої думки й почуття іншою мовою.

3. Соціокультурна – пов'язана з бажанням розуміти інші культури та спілкуватися з людьми з інших країн. Вивчення мови може допомогти студентам глибше зрозуміти інші культури, традиції і способи життя.

4. Академічна – студенти можуть мати мотивацію вивчати іноземну мову через навчальні чи наукові цілі. Наприклад, вони можуть бажати опублікувати свої дослідження в міжнародних журналах або навчатися за кордоном.

5. Інтерес до мови – деякі студенти можуть вивчати мову просто через інтерес до самого процесу вивчення мови. Вони можуть насолоджуватися вивченням нових слів і граматичних структур, а також розв'язувати головоломки, які мова ставить перед ними.

Ці різновиди мотивації можуть взаємодіяти й змішуватися в різному співвідношенні в кожного студента. Розуміння мотиваційних факторів може допомогти викладачам адаптувати навчальний підхід та навчальні матеріали для кожного студента, щоб зробити процес вивчення мови більш цікавим та ефективним.

Якісна мовна підготовка студентів неможлива без використання сучасних освітніх технологій.

У сучасних технологіях викладання іноземної мови в технічних вищих навчальних закладах використовують різноманітні підходи та інструменти. Ці підходи вміщують [1, с. 20–25]:

1. Професійно орієнтоване навчання – орієнтоване на практичне використання мови в конкретних технічних галузях або професіях.

2. Метод проєктів – використання проєктів для навчання мови, де студенти виконують завдання, спрямовані на розвиток комунікативних навичок.

3. Ігрові технології – використання ігор та симуляцій для навчання мови, що робить процес більш захопливим та інтерактивним.

4. Технології інтенсивного та дистанційного навчання – можливість навчатися в режимі онлайн або інтенсивних курсів.

5. Інформаційні та телекомунікаційні технології – використання технологій зв'язку та інформаційних ресурсів для сприяння навчанню мови.

6. Робота з навчальними та контролювальними комп'ютерними програмами – використання спеціальних програм для навчання та оцінки знань студентів.

7. Створення презентацій – використання презентацій для візуалізації матеріалу та забезпечення більшого розуміння.

8. Навчання в комп'ютерному середовищі – використання форумів, блогів, електронної пошти та інших інтернет-ресурсів для навчання й комунікації.

9. Тренінгові системи навчання – використання систем, які допомагають студентам відпрацьовувати певні, зокрема мовленнєві, навички.

10. Новітні тестові технології – використання сучасних методів тестування, включно з комп'ютерним тестуванням для контролю знань студентів.

Застосування цих технологій дає змогу створити більш ефективний та інноваційний підхід до викладання іноземної мови в технічних вищих навчальних закладах.

Термін «інновація» вказує на «оновлення, нововведення або зміну». Спочатку це поняття виникло у сфері техніки у XIX столітті, коли вміщували елементи однієї галузі в іншу [3, с. 4].

У психолого-педагогічній літературі воно має неоднозначне тлумачення. Один із найпоширеніших підходів до визначення цього терміна належить американському вченому Карлу Роджерсу, який стверджує, що «новизна» – це ідея, яка для конкретної особи є новою, і це не залежить від об'єктивного новаторства ідеї. Оцінка «новизни» залежить від часу, який минув з моменту її відкриття або першого використання.

На жаль, у практиці викладання іноземних мов деякі викладачі все ще віддають перевагу старим і перевіреним методам, іноді продовжуючи залишати процес викладання в «осучаснену» вигляді граматико-перекладного методу. Проте потреби та вимоги до занять з іноземних мов постійно змінюються, і на сцену виходять новітні методи навчання.

На сучасному етапі розвитку освіти, навчання англійської мови може ефективно поєднувати традиційні методи з використанням передових технологій. Використання мультимедійних засобів та технологій навчання стає важливою частиною нових освітніх стратегій. У цьому контексті важливо, щоб викладач був компетентним та здатним поєднувати різні методи й форми навчання мови.

На сьогоднішній день університети України проводять реформи в навчальному процесі відповідно до європейських стандартів якості освіти [8]. Ці реформи містять інформатизацію навчального середовища, інтеграцію українських вишів у європейський освітній простір, співпрацю з європейськими університетами в навчальних і наукових програмах, можливості студентських міжнародних обмінів, а також можливість здобуття другої вищої освіти та навчання за магістерськими програмами за кордоном.

Технічні засоби та інноваційні технології значно розширюють можливості викладача та роблять навчальний процес більш насиченим і цікавим для студентів.

Для викладача іноземної мови важливо мати глибокі знання та володіти сучасними методами навчання, спеціальними навчальними інструментами та прийомами. Це допомагає викладачеві оптимально дібрати методи викладання відповідно до рівня знань, потреб та інтересів студентів.

Методи навчання не можна розглядати як прості «алгоритмізовані одиниці». Вони вимагають раціонального та обґрунтованого вико-

ристання, яке може варіюватися залежно від конкретної ситуації та характеристик групи студентів. Особливо важливим є креативний підхід викладача до вибору та застосування методів навчання, оскільки педагогіка поєднує в собі як науку, так і мистецтво. Тому підходи до вибору методів навчання повинні ґрунтуватися на творчості та професійному досвіді викладача [4, с. 240–250].

Вивчення іноземних мов з інтеграцією сучасних інтернет-технологій в освітній процес дає студентам безліч можливостей для вдосконалення мовних навичок і розвитку компетенцій. Переваги цього підходу:

1. Доступ до різноманітних ресурсів. Інтернет надає студентам можливість доступу до багатства мовних ресурсів, як-от відеоуроки, аудіофайли, тексти, інтерактивні вправи та інші матеріали. Це розширює їх можливості для самостійного навчання.

2. Відкритий доступ до інформації. Студенти можуть вивчати іноземну мову, користуючись реальними матеріалами з інтернету, як-от новини, блоги, відеопрезентації тощо. Це допомагає розвивати навички розуміння аутентичного мовлення.

3. Інтерактивність. Інтернет дає змогу використовувати інтерактивні платформи та вебсервіси для вивчення мови. Студенти можуть взаємодіяти з вправами, виконувати завдання та отримувати миттєвий зворотний зв'язок.

4. Комунікація. Використання соціальних мереж, форумів та інших засобів онлайн-комунікації дає змогу студентам практикувати мову в реальних спілкувальних ситуаціях з носіями мови та тими, хто її вивчає.

Застосування комп'ютерних технологій у процесі вивчення іноземної мови не лише розширює доступ студентів до нових джерел інформації, а й значно підвищує ефективність їхньої самостійної роботи. Наприклад, студенти можуть самостійно готувати мініпроекти з тематики спілкування та презентувати їх, що сприяє розвитку творчості. Цей підхід дає змогу студентам засвоювати більше матеріалу порівняно з традиційним навчанням і демонструвати свої реальні знання.

5. Формативна оцінка. Використання онлайн-інструментів для тестування та оцінювання дає змогу вчителям надавати студентам формативний зворотний зв'язок і пропонувати індивідуальний підхід до навчання.

Робота, яка використовує інтернет для засвоєння навчального матеріалу, становить активний процес, що містить елементи дослідження, самостійного пошуку відповідей на запитання, ознайомлення з новою інформацією та подіями, поглиблення вже наявних знань та відкриття нового в тому, що вже відомо. У цьому контексті студенти не лише приймають інформацію, а й активно залучаються до творчої роботи.

Аналіз процесу вивчення основ інформаційних технологій у контексті навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах указує на те, що рівень засвоєння знань та розвиток практичних навичок студентів, а також їхня готовність до самостійної самоосвіти часто не відповідають потребам сучасності. Тому головною проблемою є розробка системи організації навчально-виховного процесу, що акцентує увагу на індивідуальному розвитку кожного студента. Застосування інноваційних технологій, як-от мультимедійні засоби, гіпертекст, гіпермедіа, віртуальна реальність та інтернет, у педагогічній практиці дає змогу впроваджувати індивідуальний підхід до навчання іноземних мов у вищому навчальному закладі.

Детальна методика, спеціально розроблена для навчання мови за допомогою комп'ютера, великий обсяг дібраного навчального матеріалу, висока якість аудіоматеріалів, які проголошують носії мови або беруть з автентичних джерел, створюють ідеальний та сучасний навчальний посібник для комплексного вивчення іноземної мови.

Розробляючи навчальні матеріали з професійного спрямування, можна ефективно використовувати доступні ресурси з інтернету.

Мультимедійні засоби мають великий навчальний потенціал. Викладач повинен вести загальний нагляд за роботою студентів та розуміти, що студенти активно взаємодіють з навчальними ресурсами. Сприяння розвитку творчих здібностей студентів допомагає їм успішно засвоювати нові знання.

Застосування інформаційних технологій у викладанні іноземних мов через розгалужену телекомунікаційну мережу є доцільним. Ця мережа дає змогу викладачам, науковцям і студентам отримувати доступ до інформаційних ресурсів як на рівні університету, так і на глобальному рівні.

На цьому етапі розвитку методичної науки основними методами навчання іноземних мов є комунікативний та конструктивістський методи.

Комунікативний метод (Communicative Language Teaching, CLT) – це педагогічний підхід до навчання іноземних мов, який акцентує увагу на розвитку комунікативних навичок та здатності спілкуватися на мові. Цей метод наголошує на реальному використанні мови в практичних ситуаціях, а не тільки на вивченні граматичних правил та словникового запасу. Він базується на теорії комунікативного акту, яка визнає, що мовленнєва діяльність має на меті обмін інформацією, вираження думок та взаємодію між мовцями.

Основні принципи комунікативного методу передбачають таке [5, с. 5–6]:

1. Орієнтація на комунікативну діяльність. Навчання спрямоване на розвиток навичок мовлення, читання, письма та слухання, які потрібні для ефективної комунікації в реальних ситуаціях.

2. Використання автентичних матеріалів. Викладачі стимулюють використання реальних матеріалів, як-от автентичні тексти, аудіозаписи і відеоматеріали, що дає змогу студентам знайомитися з різноманітними стилями мови і ситуаціями спілкування.

3. Активна роль студентів. Студенти залучаються до активної комунікативної діяльності, як-от рольові ігри, обговорення, імпровізація та проєкти. Вони навчаються виражати свої думки й ідеї та взаємодіяти одне з одним.

4. Практична спрямованість. Завдання та вправи структурують так, щоб студенти могли використовувати навички мовлення в реальних ситуаціях, як-от подорожі, бізнес-комунікація, повсякденне спілкування тощо.

5. Вивчення граматики та лексики в контексті. Граматичні правила та нові слова вивчають у контексті реальних ситуацій, що допомагає студентам зрозуміти, як їх використовувати у практичному мовленні.

6. Задоволення комунікативних потреб студентів. Вивчення мови спрямоване на задоволення потреб студентів у спілкуванні і виразності, а також на розвиток мовної компетентності.

7. Підтримка помилок. Помилки в розумінні та вживанні мови розглядають як нормальну

частину процесу навчання, і викладачі намагаються виправити їх шляхом спілкування та приділення уваги конкретним аспектам, де студенти припускаються помилок.

8. Роль учителя як співрозмовника. Викладач виступає в ролі співрозмовника та фасилітатора комунікативних ситуацій, допомагаючи студентам розвивати навички мовлення та виправляти помилки.

Комунікативний метод призначений для створення мовного середовища, де студенти можуть навчатися мови природним шляхом, наділені мотивацією та можливістю ефективно спілкуватися іноземною мовою. Він відповідає вимогам сучасного світу, де мовна компетентність і здатність ефективно спілкуватися є ключовими навичками.

Конструктивістський метод – це навчальний підхід, який базується на ідеї конструктивізму в психології та освіті. За цим методом студенти активно будують свої знання, спираючись на власний досвід, інтеракцію з навколишнім середовищем та соціокультурним контекстом. Основна ідея конструктивізму полягає в тому, що навчання – це активний процес, під час якого студенти будують нові знання, перетворюючи та адаптуючи їх до свого розуміння світу.

Основні принципи конструктивістського методу в навчанні іноземних мов передбачають:

1. Активну участь студентів. Студенти залучаються до активного мислення, аналізу та розв'язання проблем. Вони використовують власний досвід та знання для конструювання нових мовних структур та комунікативних навичок.

2. Співпрацю та взаємодію. Участь у групових діях, обговореннях та спільному навчанні сприяє взаємному вивченню і співпраці між студентами. Вони вчаться одне в одного та спільно виконують мовні завдання.

3. Побудову знань. Студенти активно будують свої знання, використовуючи доступні ресурси, дослідження та самостійну роботу. Вони розробляють власні стратегії навчання та виконують завдання з мови на основі власного розуміння.

4. Завдання та проєкти. Важливою частиною конструктивістського методу є виконання реальних мовних завдань та проєктів, що спо-

нуає студентів застосовувати свої знання та навички на практиці.

5. Підтримку та фасилітацію викладача. Викладач виступає в ролі фасилітатора, який допомагає студентам у процесі навчання, надає підтримку та створює умови для самостійного конструювання знань.

Конструктивістський метод сприяє більш глибокому розумінню мови та розвитку критичного мислення студентів. Він активно використовується в сучасних методиках викладання іноземних мов, сприяючи більш ефективному навчанню та засвоєнню мовних навичок.

Вибираючи методи викладання, викладач повинен керуватися певними критеріями та визначати конкретні цілі, яких потрібно досягти [6, с. 338–343]:

1. Аналіз потреб студентів у вивченні мови, враховуючи їх спеціалізацію.

2. Спрямованість на практичне використання мови.

3. Розвиток навичок орієнтування в іншомовному матеріалі та середовищі.

4. Здатність студентів проводити професійні дискусії та розробляти власні проєкти.

У навчанні іноземної мови у вищих навчальних закладах (ВНЗ) використовують як традиційні, так й альтернативні методи. Ось деякі з них:

Традиційні методи:

1. Граматико-перекладний метод – орієнтований на вивчення граматики та переклад текстів з мови вивчення рідною мовою. Зазвичай це один з перших методів, який використовують у процесі навчання іноземної мови.

2. Аудіолінгвістичний метод – покликаний розвивати навички вимови та аудіювання, використовуючи репетицію та імітацію.

3. Комунікативний метод: – орієнтований на розвиток комунікативних навичок, зокрема усного та письмового спілкування в реальних ситуаціях.

Альтернативні методи:

1. Метод проєктів – студенти працюють над конкретними проєктами, які вимагають використання іноземної мови. Це може бути створення відеопрезентацій, дослідницькі проєкти або інші творчі завдання.

2. Метод ігор – використання різноманітних ігор та симуляцій для навчання мови. Цей метод дає змогу студентам навчатися граючи і сприяє активній участі.

3. Використання мультимедійних технологій – використання відео, аудіо, інтерактивних програм та онлайн-ресурсів для покращення навчання іноземної мови.

4. Метод інтерактивного навчання – застосовується для активізації студентської участі та співпраці в групах. Студенти взаємодіють між собою та виконують завдання разом.

5. Метод контекстного навчання – заснований на вивченні мови в реальних контекстах та ситуаціях. Студенти вивчають мову, спираючись на конкретні ситуації й потреби.

Ці методи можна використовувати окремо або в комбінаціях залежно від конкретних цілей навчання та стилів викладання викладача.

Завдяки інноваціям у викладанні іноземних мов маємо намір підвищити рівень володіння англійською мовою серед молоді та науковців. Це робимо з метою виконання завдань, визначених у Стратегії сталого розвитку «Україна-2020», та для сприяння соціально-економічному розвитку держави [8].

Європейський досвід свідчить, що найбільш ефективним підходом у навчанні іноземних мов є компетентнісний. Цей підхід спрямований на розвиток практичних навичок, формування вмінь і набуття досвіду використання теоретичних знань на практиці. За такого підходу англійська мова розглядається як інструмент для виконання практичних завдань у співпраці з іноземними партнерами, а не як мета сама по собі. Мова стає засобом досягнення практичних цілей та використовується в реальному житті, а не лише в навчальному середовищі.

Впровадження європейських підходів до навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах України вже започатковано, але виникає низка проблем, що стосуються професійної діяльності викладачів англійської мови. Ці проблеми містять:

1. Низький рівень володіння англійською мовою серед випускників шкіл.

2. Недостатню внутрішню мотивацію студентів до вивчення іноземних мов і віру у свої можливості.

3. Страх перед помилками під час мовного спілкування.

4. Пропуски занять та низький рівень саморегуляції студентів.

5. Неготовність брати на себе відповідальність за навчання.

6. Труднощі в адаптації до нових методик вивчення іноземних мов.

7. Недостатня кількість аудиторних годин для ефективного навчання.

Перемога над цими проблемами значно залежить від викладача. Для забезпечення якісного процесу навчання англійської мови у вищій школі викладач повинен мати високий рівень володіння англійською мовою (рівні C1–C2), знати сучасні європейські методики навчання іноземних мов та володіти технологіями продуктивної взаємодії зі студентами. Важливо створити сприятливий психологічний клімат у навчанні, щоб студенти вірили у свої здібності.

Деякі викладачі можуть стверджувати, що у них є всі необхідні компетенції, оскільки мають базову освіту викладача англійської мови. Однак ураховуючи те, що мовні, мовленнєві та методичні навички постійно змінюються, важливо постійно підвищувати свій професійний рівень. Тому Міністерство освіти та науки України сприяє підвищенню кваліфікації викладачів, даючи їм можливість брати участь у міжнародних програмах, отримувати міжнародні сертифікати та співпрацювати з між-

народними організаціями для здобуття нових методичних знань.

Висновки. Отже, викладання англійської мови у ВНЗ дедалі більше акцентує на комунікативних навичках студентів. Замість вивчення мови як абстрактної структури акцент робиться на можливості студентів ефективно спілкуватися в реальних ситуаціях.

З упровадженням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій у навчальний процес відкриваються нові можливості для покращення процесу викладання й навчання. Застосування інноваційних методів дає змогу більш індивідуалізовано підходити до потреб і рівня знань кожного студента.

Залучення до співпраці з міжнародними організаціями та партнерами може збагатити навчальний процес та надати студентам можливість спілкуватися з носіями мови й вивчати англійську в реальних міжнародних контекстах.

Загалом методика викладання англійської мови у ВНЗ розвивається та адаптується під вимоги сучасності з метою забезпечення якісного й ефективного навчання мови для майбутніх фахівців.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Білоцерковець А. Новітні методи викладання іноземної мови за професійним спрямуванням у ВНЗ. Дослідження та впровадження в початковий процес сучасних моделей викладання іноземної мови за фахом : зб. матеріалів III Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. з питань методики викладання іноземної мови, 15 травня 2017 р. Одеса : Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2017. С. 20–30.
2. Гончаренко Т. Мотивація вивчення іноземної мови як соціальна функція освіти. Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія. 2010. № 4. С. 47–55.
3. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 376 с. С. 3–10.
4. Гришкова Р. О. Методика навчання англійської мови за професійним спрямуванням студентів нефілологічних спеціальностей : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2015. С. 220–300.
5. Даниленко Л. Д. Наукове та методичне забезпечення впровадження педагогічних інновацій : зб. наук. праць. Херсон : ЦНТЕІ, 2016. С. 5–7.
6. Дичківська І. Л. Інноваційні педагогічні технології. Київ : Академвидав, 2014. С. 337–350.
7. Скуратівська М. О. Сучасні методи та технології викладання іноземних мов у вищій школі України. *Журнал «Науковий огляд»*. 2015. № 4. С. 15–17.
8. Стратегія сталого розвитку «Україна-2020». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015> (Дата звернення: 10.09.2023).

REFERENCES:

1. Bilotserkovets, A. (2017). Novitni metody vykladannya inozemnoi movy za profesiynym spryamuvannyam u VNZ [The latest methods of teaching a foreign language according to professional direction in universities.] Doslidzhennya ta vprovadzhennya v navchal'nyu protses suchasnykh modeley vykladannya inozemnoi movy za fskhom: zb. Materialiv III Vseukr. nauk.-prakt. internet-konf. z pytan' metodyky vykladannya inozemnoyi movy, 15 travnya 2017 r. Odesa: Odes'kyu natsional'nyu universytet imeni I. I. Mechnykova – Research and introduction into the initial process of modern models of foreign language teaching by profession: coll. materials of III All-Ukrainian science and practice

Internet Conf. on foreign language teaching methods, May 15, 2017. Odesa: Odesa National University named after I.I. Mechnikova. S. 20–30. [in Ukrainian]

2. Honcharenko, T. (2010). Motyvatsia vyvchennya inozemnoyi movy yak sotsial'na funktsiya osvity [Motivation for learning a foreign language as a social function of education.] *Teoriya i praktyka upravlinnya sotsial'nymy systemamy: filozofiya, psykholohiya, pedahohika, sotsiolohiya – Theory and practice of managing social systems: philosophy, psychology. Theory and practice of managing social systems: philosophy, psychology, pedagogy, sociology*, 4. S. 47–55. [in Ukrainian]

3. Honcharenko, S. (1997) Ukrayins'kyy Pedahohichnyy slovnyk. [Ukrainian Pedagogical Dictionary] Kyiv: Lybid', 376 s. 3–10. [in Ukrainian]

4. Hryshkova R. (2015). *Metodyka navchannya anhliys'koyi movy za profesiynym spryamuvannym studentiv nefilolohichnykh special'nostey: navchal'nyy posibnyk dlya studentiv vyshchych zakladiv [Methodology of teaching English according to the professional direction of students of non-philology majors: a study guide for students of higher educational institutions]*. Mykolayiv: Vyd-vo CHDU im. Petra Mohyly, 220–300 s. [in Ukrainian]

5. Danylenko, L.D. (2016). *Naukove ta metodychne zabezpechennya vprovadzhennya pedahohichnykh innovatsiy [Scientific and methodical support for the implementation of pedagogical innovations]*. Zb. nauk. prats'. Kherson: TSN-TEI, S. 5–7. [in Ukrainian]

6. Dychkivska, I.L. (2014). *Innovatsiyni pedahohichni tekhnolohiyi [Innovative pedagogical technologies]*. Kyiv: Akademydav, S. 337–350. [in Ukrainian]

7. Skurativska, M.O. (2015). Suchasni metody ta tekhnolohiyi vykladannya inozemnykh mov u vyshchiy shkoli Ukrainy [Modern methods and technologies of teaching foreign languages in higher education of Ukraine]. *Zhurnal "Naukovyy ohlyad" – Journal "Scientific Review"*, 4. S. 15–17. [in Ukrainian]

8. Stratehiya staloho rozvytku "Ukraina-2020" [Sustainable development strategy "Ukraine-2020"]. Retrieved from: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015> (access date: 10.09.2023) [in Ukrainian].